

Ett litet kliv för människan... Montera peke

Ibland är vår båt aningen för kort. Kölen slår i botten innan stäven når land. Dessutom är pulpiten vansinnigt svårforcerad vid av- och påstigning. Lösningen stavas peke.

TEXT OCH FOTO NILS & CARINA AHLÉN

Ett peke kan ha många olika funktioner. Dels förlänger det båten, vilket underlättar embarkering både i naturhamn och vid brygga, dels utgör det en fästpunkt att halsa gennakern i, dels dubblar det som plattform för ett stävankare. På vår båt fanns redan en

knölig stege som var integrerad i pulpiten. Men det var fortfarande inte helt enkelt att ta sig i land över plattan på pulpiten, via den dåliga stegen. Ett alternativ hade varit en ny stege, fast vi bestämde oss istället för ett helt nytt arrangemang.

Ett peke kan se ut på många olika vis. Det kan vara kort eller långt, med eller utan inbyggd stege, som i sin tur kan vara monterad i kassett eller vikbar. Och som sagt, försett med ankarrulle och hållare för ett stävankare om det finns ett ankarspel i fören.

Vårt val blev ett peke med vikbar stege och rejäla handtag men utan ankarhållare. Om vi svajankrar läggs ankaret i aktern men beslås på en främre knap. Vi känner helt enkelt inte något behov av ett extra ankare i fören.

Med valet av peke avklarar är det dags att börja montera. Om arbetet utförs vid bryggan eller på land har egentligen inte så stor betydelse. Bägge varianterna är fullt möjliga. Allt bör för all del monteras i våg. Men våg på en båt kan ju vara lite varierande. Står båten uppställd i våg på land kan det vara ett bra alternativ. Våg i sjön beror mer på hur välfyllda båtens bränsle- och vattentankar är, och var dom är placerade.

Peket har totalt tre fästpunk-

ter. Dels ett på vardera sidan om fören, dels ett stag i mitten från peket ned till fören. Finns här en ankarbox är det hela tämligen enkelt. Bara att borra hål, sticka in skruvarna, montera brickor och muttrar på insidan och dra åt. En del moderna båtar har dock innerskrov även här. Då behöver det först göras uttag för inspektionsluckor i innerlinern för att komma åt att skruva fast fästena till peket.

Vår projektbåt är dock av det enklare slaget. Bara att borra hål och skruva dit. Fast så "bara" är det nu inte. Det V-formade peket har egentligen bara ett läge där fästena passar i långskeppsled. Svårigheten ligger i att fixera peket medan den ultimata placeringen hittas. Sedan måste det även avgöras hur högt peket ska sitta i förhållande till däck. Helst vill man att det ska hamna i däckets förlängning

och på samma nivå. På vår båt innebär det att fästena hamnar precis i skarven mellan däck och bordläggning. Att sänka peket några centimeter blir därför nödvändigt för att fästena och de genomgående skruvarna ska få en bra placering.

Mäta och markera

Med peket upphängt i diverse tampar, och en medhjälpare som håller i, markeras var fäste-

na ska sitta och hålen borrar. Bort med peket och fram med tumstocken för att se att allt är någorlunda centrerat. Nu får vi tänka oss tillbaka 20, 30 eller kanske till och med 40 år i tiden. Långt innan Bavaria och Hanse började byggas på löpande band i någon gammal öststat. På den tiden byggdes även svenska båtar på löpande band. Och de togs ibland ur formen innan de härdat helt.

Kort sagt: Det som verkar rakt på tumstocken behöver inte vara helt rakt enligt ögonmätet. Det blir till att titta ordentligt. Justera tamparna som håller allt på plats. Och titta en gång till. Sen tar vi ett djupt andetag och borrar hål för de fästena som ska hålla peket i vertikalled. Förhoppningsvis sitter det rakt på sidorna nu.

Kvar att justera är vinkeln mot däck. Det görs med ett

rostfritt stag från peket ner till stäven. Det har dels till funktion att stötta när någon kliver på peket eller om det belastats med ett ankare, dels ta upp lasten från en välfylld gennaker som halsats i peket.

Rätt vinkel

Vinkeln ska vara runt 25 grader. Men det är inte mer noga än att det fungerar med en vattenpass-app i närmsta mobil. »

» Samtidigt ska dock hela peket hamna i våg. Något som underlättas av att båten står/ligger i våg.

Inte så svårt

Staget består av två delar, varav den övre är försedd med en gänga för en låsskruv. Den undre delen skjuts i den övre och kapas av i lagom längd, varefter ett hål borras där låsskruven

från den övre delen passar in. Låter komplicerat, men är inte så svårt. Kräver bara en skarp borrar, på låg hastighet, och en klinga – ren från andra metaller än rostfritt stål – i vinkelslipen för att kapa staget. Att mäta två gånger och kapa en är en god regel. Vinkeln bör heller inte bli för stor för att undvika att slå staget i första bästa brygga.

Efter att ha fäst staget i båten

återstår bara att sätta tillbaka teakribborna, som togs bort under monteringen, och invänta sjösättningen.

Första seglingshelgen gör oss mycket nöjda med vårt nya peke. Det är utmärkt att kliva iland från. Och de stabila handtagen gör det lätt att komma ombord. Är klippan lite högre struntar vi i att fälla ut det lägsta steget. Även vid en brygga

underlättar peket ombordstigningen, eftersom det första steget ombord nu kan tas utan att trassla in fötterna i rullfocken. Stegen sticker då upp några centimeter men är egentligen inte i vägen. Vi har fått en båt som är lättare att komma ombord på i alla lägen, och kommer numera in och kan lägga till på fler ställen, eftersom kölen hamnar några decimeter längre ut.

Steg för steg

1 I original satt en snillrik steg infälld i pulpiten på båten. Tyvärr fungerade den aldrig riktigt bra och det var ett rent elände att komma ombord. Ett peke borde vara lösningen på problemen.

2 För att underlätta monteringen demonterade vi först teaken och stegen på det nya peket.

3 Peket ska sitta rakt i alla led. Möjligtvis kan det vara lättare att rikta in det när båten ligger i sjön under förutsättning att båten är jämnt stuvad.

4 Det går åt mycket tamp för att hänga upp och justera in peket i rätt läge.

5 Det ska inte bara sitta i rätt vinkel i förhållande till däckets förlängning, det måste dessutom sitta rakt i förhållande till bordläggningen på bägge sidor.

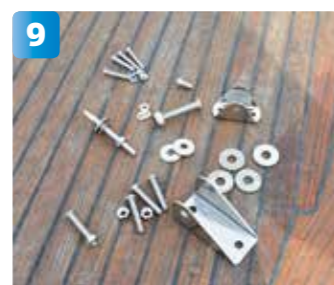
6 Få båtar är helt rakt plastade, ögonmättet får därför komplettera mätningarna med tumstocken.

7 För att inte peket ska peka åt ena eller andra hållet mätte vi mot fören för att få beslagen lika långt akterut på bägge sidorna.

8 Sedan är det bara att borra och hoppas att mätningarna blivit rätt.

9 Samtliga skruvar och beslag som behövs för monteringen följer med i satsen.

10 Peket fästs på insidan med genomgående skruvar. Två på varje sida för infästningen och två i fören för det stöttande röret.

11 Ett stag ska monteras för att stödja peket nedåt.

12 Staget ska monteras i 25 graders vinkel. Det känns dock inte som att det behöver vara mer exakt än att en vattenpass-app i en smartphone duger att mäta med.

13 Dock ska vinkeln på peket bli rätt samtidigt som staget inte hamnar helt fel. Vattenpasset behövs i alla fall för att få peket vågrätt.

14 Stången består av två delar där den ena går inuti den andra.

15 Ett 8,5 mm hål ska borras i det inre röret...

16 ... där skruven som gängas i det yttre röret gängas in.

17 Ännu ett hål i plasten efter noggranna mätningar.

18 Sedan är det bara att skruva dit alltihop med hjälp av en medhjälpare på insidan.

19 Ett streck exakt i fören gör det lättare att få hålen på rätt ställe.

20 Med alla tampar borta får vi en första blick på hur det kommer att bli.

21 Teaken och stegen är lätta att montera tillbaka när båten står på land, och tappade skruvar sjunker inte till botten.

22 Allt på plats, bara att vänta på sjösättning för att se om det fungerar som tänkt.

23 Det blev absolut bättre. Det är lätt att kliva ut på peket och ner på stegen.

24 De stora handtagen underlättar när det är långt ner till klippan, stranden eller bryggan.

25 Något att tänka på vid tilläggningen är att båten blivit en halv meter längre.

26 Även vid ombordstigning från en brygga underlättar peket, då man får en fast punkt att stå på innan pulpiten ska forceras.